

## VILNIAUS UNIVERSITETO DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

<b>Mokslo sritis/ys, kryptis/ys (kodai)</b>	Medicinos ir sveikatos mokslai (M 000): Visuomenės sveikata (M004); Slauga (M005)			
<b>Fakultetas, Institutas, Katedra /Klinika</b>	Medicinos fakultetas Sveikatos mokslų institutas Slaugos katedra			
<b>Dalyko pavadinimas</b> (ECTS kreditai, val.)	<b>Sveikatos politika</b> 5 kreditai (135 val.)			
<b>Dalyko studijų būdas</b>	<b>Paskaitos</b>	<b>Seminarai</b>	<b>Konsultacijos</b>	<b>Individualus darbas</b>
5 ECTS kreditai	0.5	1	1	2.5
<b>Dalyko vertinimo būdas</b> (vertinama 10 balų sistemoje)	Pranešimo pristatymas ir vertinimas: temą doktorantas pasirenka savarankiškai priklausomai nuo jo disertacijos temos. Temą doktorantas derina su koordinuojančiu dėstytoju. Doktorantas turi išanalizuoti, apžvelgti ir pristatyti naujausias mokslines publikacijas, susijusias su tiksline tema.			
<b>DALYKO KURSO TIKSLAS</b>				
Formuoti ir plėsti mokslu grįstas sveikatos priežiūros politikos formavimo ir įgyvendinimo žinias ir ugdyti naujas mokslines kompetencijas, formuojant platų tarptautinį požiūrį į sveikatos politiką, jos tikslus, uždavinius, planavimą, įgyvendinimą, vertinimą, mokslu grįstą sprendimų priėmimo procesą asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros, farmacijos srityse.				
<b>PAGRINDINĖS DALYKO TEMOS</b>				
<p>Sveikatos apsaugos sistema ir sveikatos priežiūros politika: sveikatos politikos formavimo principai, kaita; sveikatos sistemos vertinimo rodikliai, sveikatos informacijos šaltiniai. Sveikatos politikos veiksniai: sveikatos priežiūros organizacijos ir jų aplinka, socialinių normų ir lūkesčių kitimas, demografinė ir epidemiologinė padėtis, medicinos technologijų plėtra, aplinkos veiksnių įtaka organizacijų veiklai, finansavimas, paslaugų vertinimas ir kvalifikacijos tobulinimas, sveikatos priežiūros darbuotojai organizacijoje (kintantis slaugos specialistų vaidmuo, kitų specialistų vaidmens didėjimas). Sveikatos priežiūros politikos ir valdymo moksliniai tyrimai. Informacijos valdymas. Vadovavimo stiliai. Viešosios vadybos sveikatos priežiūroje problemos. Šalies gyventojų sveikatos būklė, teisumas sveikatos santykiuose, į profilaktiką orientuota sveikatos sistema, visuomenės sveikatos ir sveikos gyvensenos sąsajos, formuojant sveikatos priežiūros politiką. Profesinės sveikatos vertinimo metodai.</p> <p>Sveikatos priežiūros politika ir organizavimas pasaulinėje praktikoje: sveikatos paslaugų teikimo reguliavimo modeliai, sveikatos apsaugos išlaidos, valstybės ir rinkos vaidmuo, decentralizacija ir centralizacija.</p> <p>Sveikatos politikos tarptautiniai dokumentai: Almatos deklaracija, Otavos chartija, Liublianos chartija, Džakartos deklaracija, Bankoko chartija, PSO doktrina „Sveikata visiems XXI a.“, Liublianos chartija, Europos Sąjungos sveikatos strategija, Sveikatos strateginės programos.</p> <p>Lietuvos nacionalinės sveikatos politikos formavimas: sveikatos priežiūros reformos istorija; nacionalinės sveikatos politikos procesas. Nacionalinė sveikatos koncepcija. Lietuvos sveikatos programa: praeitis, dabartis, ateitis. Sveikatos sistemos įstatymai. Psichikos sveikata ir psichikos sveikatos politika. Alkoholio,</p>				

tabako, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo kontrolė. Pacientų teisių apsauga Lietuvos sveikatos sistemoje..

Asmens sveikatos priežiūros organizavimas: pirminė, antrinė ir tretinė sveikatos priežiūra; sveikatos sistemos įstaigos; sveikatos priežiūros specialistai; socialinės paslaugos ir socialinė globa. Sveikatos priežiūros finansavimo modeliai. Valstybės laiduojama ir savivaldybių remiama sveikatos priežiūra. Personalo politika: personalo planavimas Lietuvoje, personalo politika užsienio šalyse. Lietuvos sveikatos priežiūros išteklių: sveikatos priežiūros kokybė ir prieinamumas; sveikatos priežiūros valdymas ir finansavimas.

Vaistų politika Lietuvoje: farmacijos sektoriaus ūkio subjektai, farmacijos pramonė, farmacijos sektoriaus valstybinio reguliavimo ir kontrolės institucijos. Lietuvos vaistų rinka.

### **SVARBIAUSIA REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA**

1. Boon W P.C, Edler J, Robinson D. K. R. 2022. Conceptualizing market formation for transformative policy. Environmental Innovation and Societal Transitions Volume 42, March 2022, Pages 152-169.
2. Arnold, Gwen, Le Anh Nguyen Long, and Madeline Gottlieb. 2017. Social Networks and Policy Entrepreneurship: How Relationships Shape Municipal Decision Making about High-Volume Hydraulic Fracturing. Policy Studies Journal 45(3): 414–41.
3. Lawlor, Andrea, and Deseraï Crow. 2018. "Risk-Based Policy Narratives." Policy Studies Journal 46(4): 843–67.
4. Wei Zhou, Yu Yu, Mei Yang, Lizhang Chen and Shuiyuan Xiao. 2018. Policy development and challenges of global mental health: a systematic review of published studies of national-level mental health policies. BMC Psychiatry (2018) 18:138 <https://doi.org/10.1186/s12888-018-1711-1>.
5. Eleanor Brooks, Robert Geyer. 2020. The development of EU health policy and the Covid-19 pandemic: trends and implications. J. Volume 42, 2020 - Issue 8: Pandemic Politics and European Union responses.
6. Melissa Mialon, Stefanie Vandevijvere, Angela Carriedo-Lutzenkirchen, Lisa Bero, Fabio Gomes, Mark Petticrew, Martin McKee, David Stuckler, Gary Sacks. 2019. Mechanisms for addressing and managing the influence of corporations on public health policy, research and practice: a scoping review. . BMJ Open 2020;10:e034082. doi:10.1136/bmjopen-2019-034082.
7. Paola Abril Campos & Michael R. Reich. 2019. Political Analysis for Health Policy Implementation, Health Systems & Reform, 5:3, 224-235, DOI: 10.1080/23288604.2019.1625251.
8. Andreas Charalambous. 2019. Social Media and Healthy Policy. Asia-Pacific Journal of Oncology Nursing Volume 6 Issue 1 January-March 2019.
9. Europos Tarybos dokumentai sveikatos politikos formavimui. <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-health-policy/>
10. Sveikatos politikos formavimas PSO. 2014. [https://www.euro.who.int/\\_data/assets/pdf\\_file/0008/259955/Everything-you-always-wanted-to-know-about-European-Union-health-policies-but-were-afraid-to-ask.pdf](https://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0008/259955/Everything-you-always-wanted-to-know-about-European-Union-health-policies-but-were-afraid-to-ask.pdf)

### **KONSULTUOJANTYS DĚSTYTOJAI**

1. Dalyką koordinuojantis dėstytojas: Natalja Istomina (prof. dr.).

2. Aušra Bilotienė Motiejūnienė (asist. dr.).

### **PATVIRTINTA:**

Vilniaus universiteto Medicinos ir sveikatos mokslų Doktorantūros mokyklos Tarybos posėdyje: 2022 m. rugsėjo 29 d.

Tarybos pirmininkė: prof. Janina Tutkuvienė